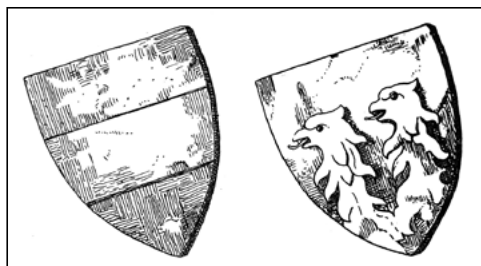

Helfenburk (Hrádek) u Úštěku a v Krušnohoří Supí Hora (Kyšperk). Jan Očko z těchto panství koupil pro arcibiskupství v letech 1374–1375 hrad a panství Helfenburk, v budoucnu oblíbené útočiště jeho synovce Jana z Jenštejna. Vymezení majetkové příslušnosti k jednotlivým seskupením se postupně měnilo a ta se jen výjimečně blížila souvislému teritoriu. Relativní souvislost území platila především o onom velkém panství Červená Řečice, k němuž patřilo 91 povětšinou drobných sídelních celků a jen jeden (Budíkov) byl oddělen. Plně územně souvislé bylo panství Trhový Štěpánov (11 vsí) a kompaktní teritoriální jádro mělo i panství Horšovský Týn, kde přesto 6 vesnic z 22 bylo odděleno.

43. Nad branou hradu Helfenburku u Úštěka jsou dnes patrná pouze torza erbu pražského arcibiskupství a Jana Očka, která v lepším dochování zachytil ještě August Sedláček.

Nemovitý majetek arcibiskupství tedy tvořila města a městečka, vsi a hrady a především pozemky a lesy, roztroušené nebo územně částečně soustředěné, jež byly v přímé držbě arcibiskupa. Vrchní dohled nad nimi byl obdobný jako u všech vyspělejších panství šlechtických. V centru „panství“ sídlil purkrabí; u velkých celků mohlo být purkrabí více, ale pak podléhali onomu purkrabímu nominálního centra. Měli na starosti hospodářství i soudnictví ve svém obvodu a všichni podléhali arcibiskupovu pokladníkovi, případně komořím. Bližší představu o těchto vazbách, natož o prosperitě či hospodaření jednotlivých celků, nemáme. Až z let 1382–1383 je dochován účet pokladníka pražského arcibiskupství.⁵⁰⁹ Nicméně i pro dobu Jana Očka je několikrát jmenován jeho pokladník, *thesaurarius*, kterým byl horšovskotýnský arcijáhen jménem Přibyslav.⁵¹⁰ Naznačuje to jak schopnosti této osoby, tak význam právě oblasti Horšovského Týna pro jeho polohu na cestě do Nových Čech. Nejstarší urbář biskupských statků byl pořízen už v letech 1283/1284 (ale dochován je jen ve zlomku) a další se zachoval teprve z roku 1390.⁵¹¹ Zato k roku 1379, kdy byla Václavem IV. vybírána, zřejmě v návaznosti na nastoupení jeho vlády, zvláštní berně, byl pořízen podrobný berní rejstřík všech statků pražského arcibiskupství.⁵¹² Tyto cenné prameny nám přesto nedovolí zjistit, jestli měl Jan Očko nějaké specifické hospodářské odvětví, které by mu snad bylo blízké (jako bylo u jeho předchůdce rybníkářství). Ani kronikářské nebo životopisné záznamy nezachytily žádný detail tohoto druhu. Přesto některá Očkova rozhodnutí naznačují jeho, snad původem podmíněné, snad porozuměním současnému stavu dané sympatie a důvěru k městskému životu a jeho silám.

Kromě dvou vlastních špitálních fundací⁵¹³ se Jan Očko musel postarat ještě o špitál v Českém Brodě. Špitál tam založil jeho předchůdce Arnošt z Pardubic v závěru svého života, ale detailní uspořádání a faktická realizace špitálu byly až věci Arnoštových testamentářů. Ti poté, co se ujali funkce, přišli za Arnoštovým nástupcem a společně zajistili listinou z 21. listopadu 1370 právní základy fungování špitálu.⁵¹⁴ Jeho finanční

⁵⁰⁹ Václav CHALOUPECKÝ, *Účet pokladníka arcibiskupství pražského z let 1382/83*, Praha 1912.

⁵¹⁰ Doklad např. v listině z 1376, otištěné v LE I, č. 244, s. 130.

⁵¹¹ Josef EMLER, *Decem registra censuum bohemiae aetate bellum hussiticum praecedente*, Praeae 1881, s. 1–3 a s. 92–150.

⁵¹² EMLER, *Decem registra*, s. 313–400.

⁵¹³ O nich srv. závěr kapitoly o Očkovu olomouckém období a v části o pražské katedrále.

⁵¹⁴ LE I, č. 157, s. 76–77.